

ПРИКЛАДАЮЧИСЬ ДО ВІДРОДЖЕННЯ ПЕРШОГО ОГНИЩА НОВОЇ ОСВІТИ

В. Т. Нор

академік НАПрНУ,

доктор юридичних наук, професор

(Львівський національний університет імені Івана Франка)

*(інавгураційна промова на церемонії присвоєння звання почесного доктора
Національного університету "Острозька Академія" 25 травня 2011 року)*

У жовтні цього року виповнюється 425 років з часу заснування першого на Теренах Східної Європи вищого навчального закладу – Острозької академії. Її засновник – найбільший магнат Волині того часу, визначний політик і релігійний діяч, лідер православної опозиції у тодішній Речі Посполитій, нащадок київського князя святого Володимира – князь Василь-Костянтин Острозький – усвідомлював яку роль і значення має освіта, наука і культура в житті свого народу, а тому не жалів для цього своїх статків і старань, а з ним і його родина, а насамперед племінниця Гальшка, для розбудови дорогоцінної вітчизняної перлини освіти, науки і культури. Залучивши до праці в Академії багатьох визначних тогочасних вітчизняних діячів освіти і культури, а також іменитих вчених європейського рівня, які принесли до неї досвід відомих середньовічних європейських університетів, її фундатор-основоположник створив вищий освітницько-науковий і культурний центр у тогочасному вітчизняному та східно-європейському світі. В ньому вперше було запроваджено викладання навчальних дисциплін грецькою і латинською мовами, а навчання церковно-словянською мовою було поставлено на науково-

методичний рівень. Академія за словами видатного українського історика Михайла Грушевського була "першим огнищем нової освіти, нового шкільництва, нового духовного життя". І не дивлячись на те, що діяла вона відносно недовгий час – 60 років (близько 1636 року припинила своє існування), з її лона вийшла велика плеяда видатних постатей у вітчизняній історії: поетів і письменників, релігійних, держаних і політичних діячів, полководців, книгодрукарів, діячів культури. Власне, випускники-учні Острозької Академії передали естафету організації нового типу Національного вищого навчального закладу православного і світського спрямування, заклавши основу Києво-Могилянської Академії, а через неї дали імпульс й іншим "огнищам нової освіти", в тому числі у Львові з його православним братством і його школою та Львівським університетом, який 3 січня ц. р. відзначає своє 350-річчя. І мабуть було б великою несправедливістю, коли б та високоінтелектуальна, соціальна інституція, яка дала імпульс формуванню нового, вищого рівня вітчизняного соціального буття, зокрема його освіти, науки і культури, "канула в Лету". Все, що сіє Добре, Мудре, а отже й Вічне, як той міфічний Фенікс має непереборну здатність до відродження. Хоч і тривалий пройшов час, але стараннями багатьох ентузіастів, громадськості, вітчизняних діячів науки і культури реальністю стало у незалежній Україні відродження Острозької Академії.

Вже в нових соціальних умовах, на новому рівні розвитку науки і вищої освіти, сьогодні Національний університет "Острозька академія" зайняв своє чільне місце серед провідних вітчизняних освітньо-наукових шкіл і продовжує успішно звершувати дану йому Божим провидінням та стараннями його нинішніх фундаторів високу соціальну місію – виховувати, плекати вітчизняну еліту, примножувати наукові знання, розвивати культуру українського народу, а через неї й світову.

Вважаю великим особистим щастям, що хоч невеликою дещицею долучився до сучасної діяльності Національного університету "Острозька Академія", здебільшого участю в наукових проектах юридичного факультету та в підготовці його наукових кадрів – магістрів, кандидатів та докторів юридичних наук. Хочу також висловити щиру й сердечну подяку Вченій раді університету, особисто Ректорові академікові Ігорю Демидовичу Пасічнику, насправді великому подвижникові у справі відродження і діяльності сучасного університету, всьому його колективу за надану мені високу честь – присвоєння звання почесного доктора Національного університету "Острозька Академія". Хочу запевнити Вас, що і в подальшому в міру своїх сил і можливостей буду продовжувати свою співпрацю з університетом, професорсько-викладацьким складом юридичного факультету для успішного виконання сучасних завдань університету, для розвитку та примноження кращих традицій Острозької академії, закладених понад 400 років тому.